

صاحب امتیاز: مؤسسه همشهری
مدیر مسئول: محسن مهدیان
سر دبیر: دانیال معمار

معاون ضمايم: حامد فوقانی
دبیر ویژه نامه: مهلا داریان
دبیر اجرایی: مجتبی یارزمان

واحد فنی:

مدیر فنی: حامد یزدانی، مدیر هنری: مهدی سلامی
صفحه آرایی: مجید اصغری
عکاس: ساتیار امامی، محمد عباس نژاد و امیر حمیدی نوید تصویر بردار: مونا فاضلی
ویرایش عکس: کامییز نویدی، صفحه خوانی و حرفچینی: همکاران واحد فنی تحریریه
و با تشکر ویژه از دیگر همکاران مؤسسه همشهری

صندوق پستی:

۱۹۳۹۵/۵۴۴۶
تلفن: ۲۳۰۲۳۶۶۳

چاپ:

همشهری
پذیرش آگهی: ۸۴۳۲۱۰۰۰

همشهری

گروه ضمايم همشهری ناشر نشریات:

دوچرخه، بچه‌ها، خانواده، پایداری، اقتصاد،
تندرستی، خردنامه، داستان، دانستنیها،
سرز مین من، ماه، معماری، ۲۴، شهر نگار،
سر نخ و محله

نشانی: تهران، خیابان ولیعصر، نرسیده به پارکوی،
کوچه شهید قریشی، شماره ۱۴، روزنامه همشهری

قنات‌های گرمسار در مسیر باستانی

ایرانیان از ۳ هزار سال پیش برای حفظ آب شاهکاری در معماری، خلق و قنات رطراحی کردند

گرمای هوا هلاک‌مان کرده؛ هر قدر آب می‌خوریم عطش‌مان رفع نمی‌شود. قبل از سفرمان آدرس روستایی عجیب را پیدا کردیم که می‌گویند نزدیک اژدهای آتشین گرمسار با آب و هوایی خنک قرار گرفته است.

قبل از رفتن به سمت روستای بهشتی باید مسیر باستانی قنات‌های گرمسار را پیدا می‌کردیم. چند ساعتی بود که در میان مسیرهای خاکی زمین‌های کشاورزی گم شده بودیم. از دور لابه‌لای گندمزارها چیزی توجه‌مان را جلب کرد؛ نزدیک‌تر که شدیم مبله سلطنتی و رنگ‌ورورفته در میان گندمزار درو شده آرام نشسته و به افق‌های دور خیره شده بود. روی آن نشستیم و دقیقی در تصوراتمان گندمزارهای طلایی را دیدیم که در میان نور درخشان شهر آفتاب تابان می‌رقصند.

نقشه هوایی، مسیر قنات‌ها را همان نزدیکی‌ها نشان می‌داد، اما روی زمین پیدایش نمی‌کردیم. بالاخره بعد از جست‌وجوی بسیار فردی را پیدا کردیم و او از دور مسیر قنات‌ها را نشانمان داد.

حدود ۳ هزار سال پیش، کشاورزان ایرانی که در مناطق خشک و کویری زندگی می‌کردند، دست به ابتکاری نوین زدند تا بتوانند در روزهای خشکی و بی‌آبی، زمین‌های خود را سیراب کنند. در این ابتکار که شاهکار معماری ایرانی محسوب می‌شود، کشاورزان به حفر قنات یا کاریز پرداختند تا آب را از چشمه‌های جوشان به نقاط خشک و کم‌آب تحت کشت خود بکشانند؛ راهکاری که در سراسر جهان گسترش یافت.

در گرمسار هم مسیری طولانی از قنات‌های باستانی قرار دارد که بسیاری از آنها اکنون به تلی از خاک تبدیل شده و حتی قسمتی از این مسیر باستانی تبدیل به محل تخلیه نخاله شده؛ در صورتی که می‌توانست حفظ و حراست شود.

از خیر دیدن ادامه مسیر قنات‌ها گذشتیم و به سمت روستای «رامه» راه افتادیم. راه افتادیم. ۴ صبح از تهران حرکت کرده بودیم و حالا ساعت ۱۲ به امید دیدن روستایی خنک وارد جاده اصلی گرمسار شدیم. آدرس را از افراد محلی پرسیدیم. بعد از کارخانه نمک تابان دوربرگردان را که دور زیم تابلوی روستای گردشگری رامه مسیر

را نشانمان داد؛ مسیری آسفالت‌ه با کوه‌هایی مانند شیشه‌های ادویه که در مقابلمان نیمی از آسمان را گرفته بودند. در ارتفاعات کوه‌های کهکشانی و شگفت‌انگیز گرمسار، روستایی به اسم رامه وجود دارد که با ۳ ساعت فاصله از تهران می‌توانید یک سفر هیجان‌انگیز و جالب به آنجا داشته باشید. البته برای ما هیجانش در ابتدای مسیر بود. بعد از مسیر آسفالت‌ه وارد جاده‌های خاکی و سربالایی شدیم که تمام نمی‌شد. از خنکی هم خبری نبود. هر چه بالاتر می‌رفتیم مسیر سخت‌تر می‌شد.

وارد روستای چهارطاقی شدیم. درختان تبریزی و باغ‌های شخصی تنها چیزی بود که وجود داشت. از ادامه مسیر ناامید شده و تصمیم به بازگشت گرفته بودیم که خودرویی عبوری ما را امیدوار کرد و راننده گفت: حدود ۶ کیلومتر دیگر به روستا می‌رسید. از آنها محل قلعه ۲ هزار ساله ضحاک را هم پرسیدیم و گفتند: دقیقا در مسیر روستا و کنار جاده قرار دارد. روستای پلکانی رامه را در اینترنت دیده بودیم، اما هرچه می‌رفتیم از روستا خبری نبود. ۶ کیلومتر برابمان تبدیل به ۶ کیلومتر شده بود تا اینکه تابلوی روستای رامه پایین را دیدیم.

از رسیدنمان خوشحال بودیم که یکی از محلی‌ها گفت تا رامه بالا و قلعه ۴ کیلومتر دیگر مسافت باقی مانده و از قلعه هم خبری نیست. روستای رامه بالاخانه‌های پلکانی و قدمتی دوهزار ساله دارد، اما قلعه به مرور زمان فرسوده شده و از بین رفته است. در مسیر بازگشت یک بز کوهی ماده به همراه ۲ براه‌اش برای یافتن آب وارد جاده خاکی شده بودند. تصویر بی‌نظیری بود. آنها به سرعت از لبه خاکی کوه بالا رفتند و ما توانستیم این لحظه را ثبت کنیم. خستگی مسیر خاکی و ندیدن رامه از تنمان به‌در شد و به آرامی مسیر ۶ کیلومتری رامه را به سمت پایین طی کردیم. منطقه گردشگری رامه یا همان روستای رامه در شمال شرقی شهر گرمسار و شمال روستای تاریخی ده‌نمک قرار دارد. این روستا در تابستان آب و هوای نسبتاً خوبی دارد و در پایان هفته و در تعطیلات، افراد بسیاری از شهرستان گرمسار و بخش آرادان به آن سفر می‌کنند.

عکس‌ها: محمد عباس نژاد

مسیر باستانی قنات‌ها

حیات وحش منطقه شکار ممنوع - روستای رامه

مسیر خاکی روستای رامه

ابتدای مسیر آسفالت‌ه - روستای رامه